

Đền Bạch Mã

Đền Bạch Mã trước kia thuộc phường Hà Khẩu, huyện Thọ Xương, nơi cửa sông Tô Lịch đổ ra sông Hồng, đoạn sông Tô Lịch nơi đây đã bị lấp. Hiện nay đền ở số nhà 76 phố Hàng Buồm, thành phố Hà Nội.

Đền thờ thần Long Đỗ, hiệu Quảng Lợi Bạch Mã đại vương. Đền Bạch Mã lấy tích từ câu chuyện kể về Lý Thái Tổ cầu thần Long Đỗ mong được sự phù trợ định đô, xây thành, nên năm mớ thấy: Bỗng dẫu chân của mình, một con ngựa trắng đã chỉ cho vua biết đường thành Thăng Long phải trải qua những đầu thì đắp mới được vững vàng. Vì thế khi xây xong thành, nhà vua đã phong thần Long Đỗ là Thành hoàng quốc đô Thăng Long và đặt tên cho đền là Bạch Mã. Tương truyền đền Bạch Mã được xây dựng từ thế kỷ thứ IX và được trùng tu nhiều lần. Đền Bạch Mã là một trong tứ trấn của kinh thành Thăng Long: Phía Đông đền Bạch Mã, phía Tây đền Voi Phục (thờ hoàng tử Linh Lang đại vương), phía Bắc đền Trấn Vũ, phía Nam đền Cao Sơn đại vương (tức đền Kim Liên ngày nay). Đó là “Thăng Long tứ trấn”. Trong đền còn bức hoành phi ghi 4 chữ: “Đông trấn chính từ” (đền chính trấn giữ phía Đông). Thời Nguyễn vào năm 1939 dựng thêm Văn chi bên trái đền, lại dựng phương đình (tức đình hình vuông) để làm nơi cúng lễ.

Toàn cảnh đền Bạch Mã. Ảnh: Vũ Hưng

Theo Hà Nội - Di tích Lịch sử Văn hóa và Danh thắng, Đoàn Đoàn Trinh, Trung tâm UNESCO bảo tồn và phát triển văn hóa dân tộc Việt Nam, Hà Nội, 2002, tr 60-62.